

**STAN SANITARNY I SYTUACJA
EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU CIESZYŃSKIEGO
W ROKU 2022**

Przekazuję na Państwa ręce raport będący informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu cieszyńskiego w 2022 roku. Dokument ten jest przygotowywany corocznie na podstawie danych zebranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Cieszynie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku; higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu działań profilaktycznych i zapobiegawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie zakresem działania obejmuje 5 miast oraz ogółem 12 gmin. Obszar działania wynosi 730 km², na którym zamieszkuje 177030 osób.

Realizując **ustawowe** obowiązki w 2022 r. **objęto nadzorem 4484 obiekty**. Przeprowadzono **13557 kontroli/wizytacji sanitarnych oraz wywiadów epidemiologicznych**, **pobrano** do badań laboratoryjnych **1188 próbek** (badania laboratoryjne wykonywane w akredytowanych laboratoriach), **wydano 659 decyzji administracyjnych, nałożono 33 mandaty karne na kwotę 4300 zł**.

Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Cieszynie, organami samorządowymi, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, z Państwową Strażą Pożarną i Strażami Miejskimi w znaczący sposób wpłynęła na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny

Piotr Przewdzing

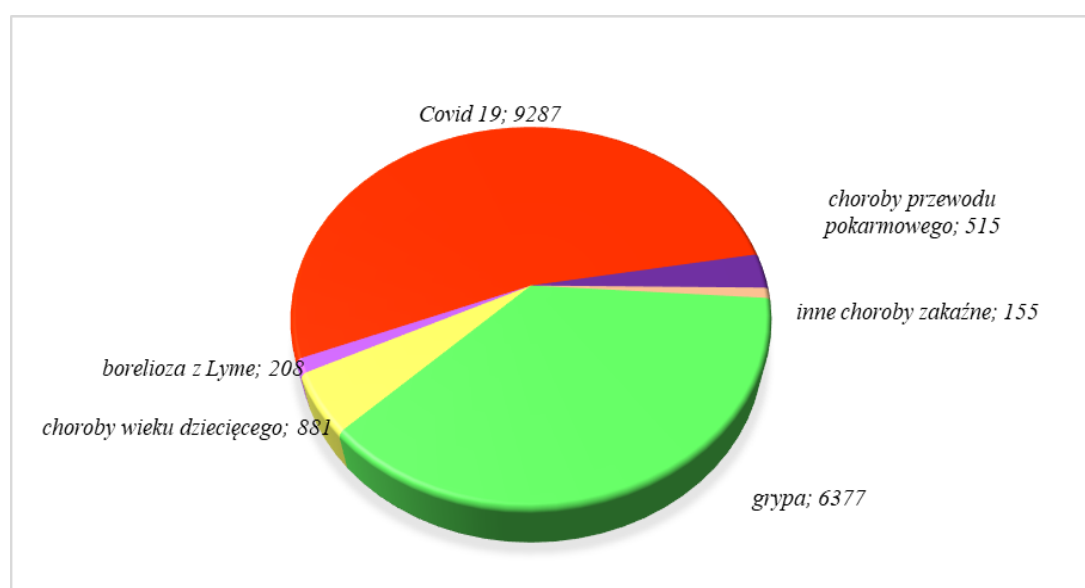
Spis treści

Bezpieczeństwo epidemiczne	2
Covid-19	2
Grypa	3
Choroby wieku dziecięcego	4
Choroby zakaźne przewodu pokarmowego	5
Borelioza	6
Wirusowe zapalenie wątroby	6
Gruźlica	6
Inwazyjna choroba meningokokowa	7
HIV/AIDS	7
Szczepienie ochronne	7
Bezpieczeństwo żywności	8
Obiekty żywnościowo-żywieniowe	9
Zakłady żywienia zbiorowego "otwarte"	9
Zakłady małej gastronomii	9
Zakłady żywienia zbiorowego "zamknięte"	10
Zakłady usług cateringowych	10
Obiekty obrotu żywnością	11
Badanie żywności	11
Materiały do kontaktu z żywnością	12
Kontrola graniczna	12
Bezpieczeństwo wody	13
Woda przeznaczona do spożycia	13
Pływalnie	16
Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej	20
Zakłady lecznicze	20
Obiekty użyteczności publicznej	21
Obiekty wczasowo-turystyczne	22
Stan sanitarny zakładów pracy	23
Produkty kosmetyczne	26
Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży	27
Stan sanitarny i techniczny żłobków	27
Stan sanitarno-techniczny placówek wychowania przedszkolnego	28
Stan sanitarno-techniczny szkół	29
Ergonomia w szkole	29
Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	30
Nadzór nad innymi placówkami	32
Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży	32
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	33
Skargi, wnioski i interwencje	39
Oświata Zdrowotna	40

Bezpieczeństwo epidemiczne

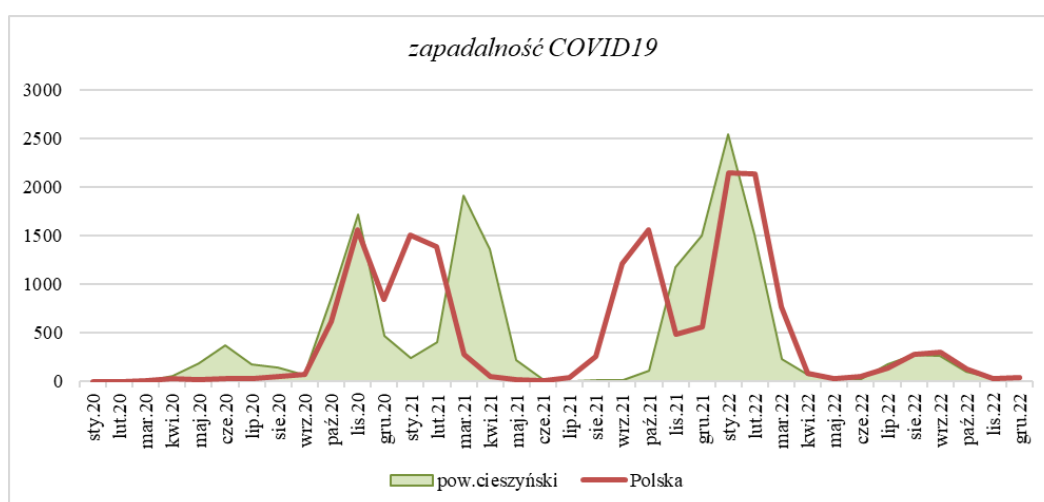
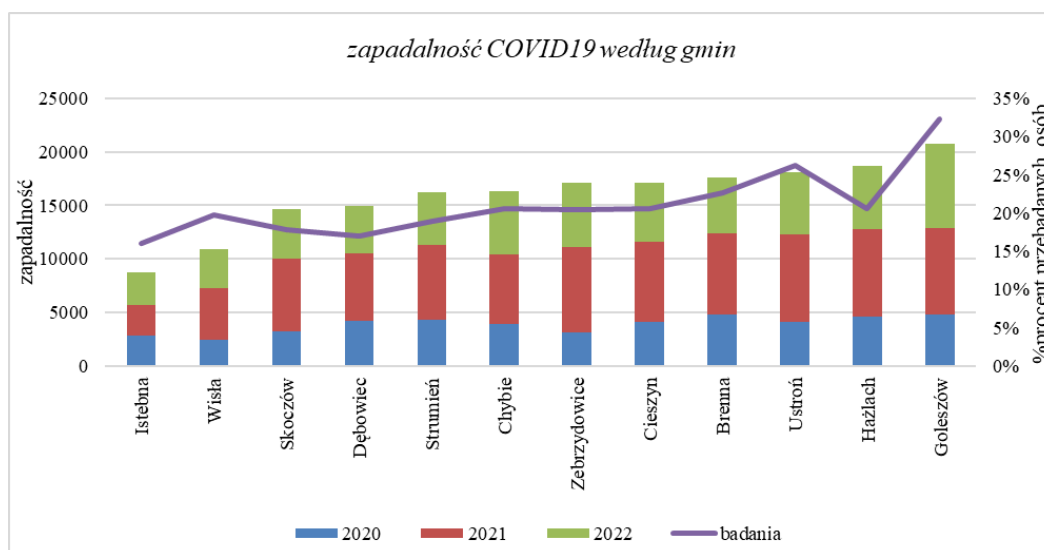
W 2022 roku zarejestrowano na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi 17423 zachorowania (2021–14717) na choroby zakaźne, w tym 558 chorych wymagało hospitalizacji (3,2% przypadków). Odnotowano 71 przypadków zgonu z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (64 – Covid19, 4 – gruźlica płuc, 3-inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*).

Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były: Covid19 (53,3%) i grypa (36,6%).

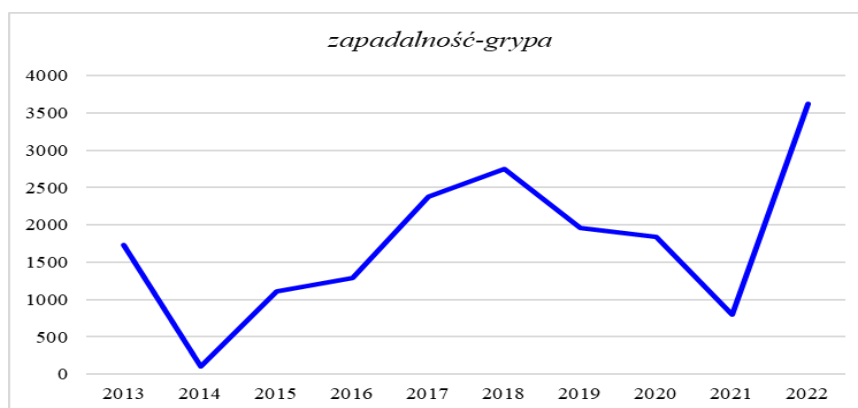
Covid-19

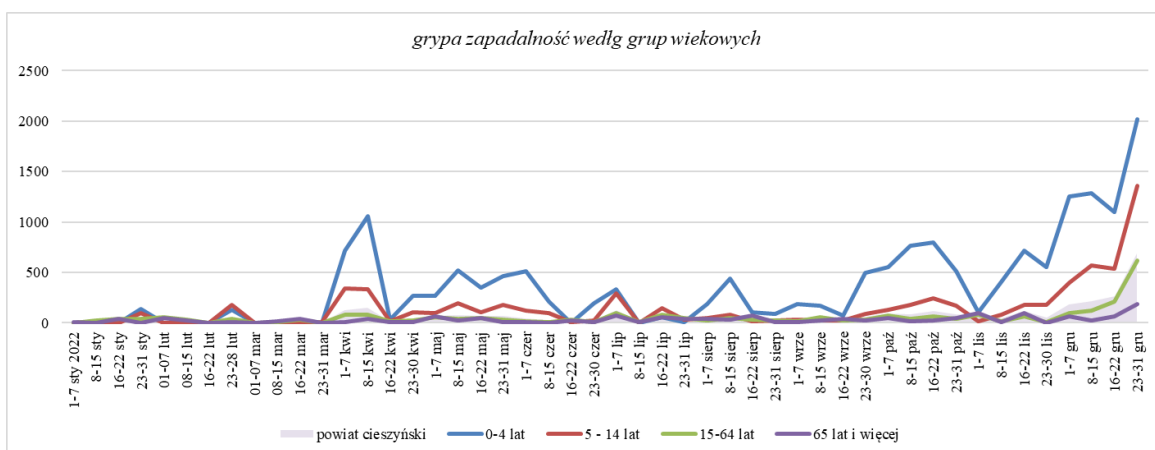
W 2022 zarejestrowano 9287 zachorowań na Covid-19 (w 2021-12396) na Covid19 (zapadalność-5282/100tys.), 171 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu zachorowania zmarły 64 osoby. Zarejestrowano 26 ognisk zakażeń SARS-CoV2 (w sanatoriach domach opieki społecznej, szpitalach, zakładach pracy). Zapadalność dla powiatu cieszyńskiego jest niższa od zapadalności obserwowanej w Polsce (6140/100tys.). Najniższe zapadalności, tak w poprzednich latach zarejestrowano w gminach Istebna i Wisła, a najwyższą zapadalność w gminie Golezów, w której wykonano najwięcej na badań w kierunku SARS-CoV2 (32% mieszkańców gminy). Najwięcej zachorowań rejestrowano w styczniu i lutym oraz sierpniu i wrześniu.

Grypa

Zanotowano znaczący wzrost zachorowań na grypę, zapadalność wyniosła 3627/100tys (2021- 800/100tys.), 38 osób wymagało hospitalizacji. Najwyższa zachorowalność obserwowana była w grupie dzieci w wieku do lat 4 (zapadalność -17090/100tys.), w tej grupie także najwięcej chorych wymagało hospitalizacji 27 osób

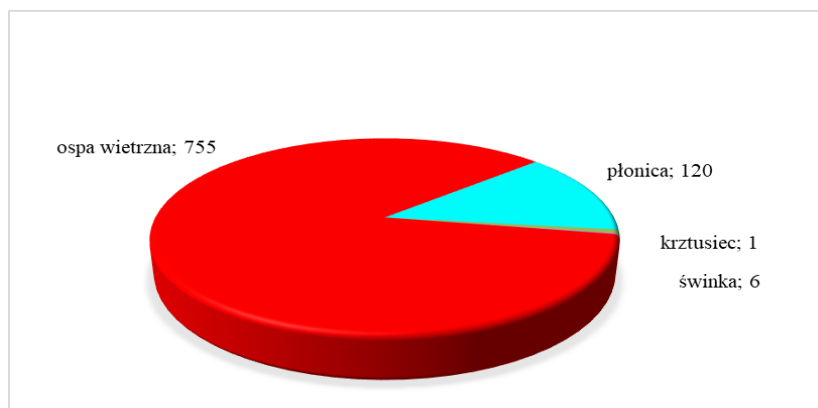
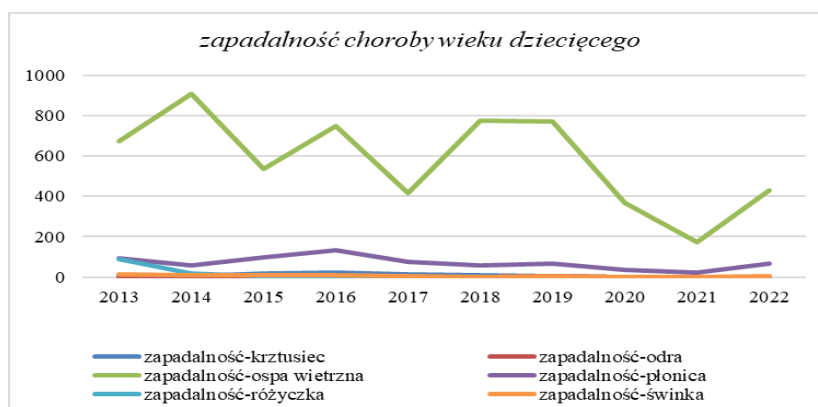

W przypadku grypy szczepienia nie wpływają na ilość zachorowań, ponieważ od lat poziom wszczępienia wynosi około **2%**. W 2021 roku zaszczępiło się **3632** mieszkańców powiatu, w tym 25 dzieci w wieku do 4 lat..

Choroby wieku dziecięcego

Z „chorób wieku dziecięcego” najczęściej zgłaszane są zachorowania na **ospę wietrzną** (85%) oraz **płonicę** (13%). Zarejestrowano 6 zachorowań na świnkę i 1 przypadek krztusca. Nie rejestrowano zachorowań na **odrę** oraz **różyczkę**

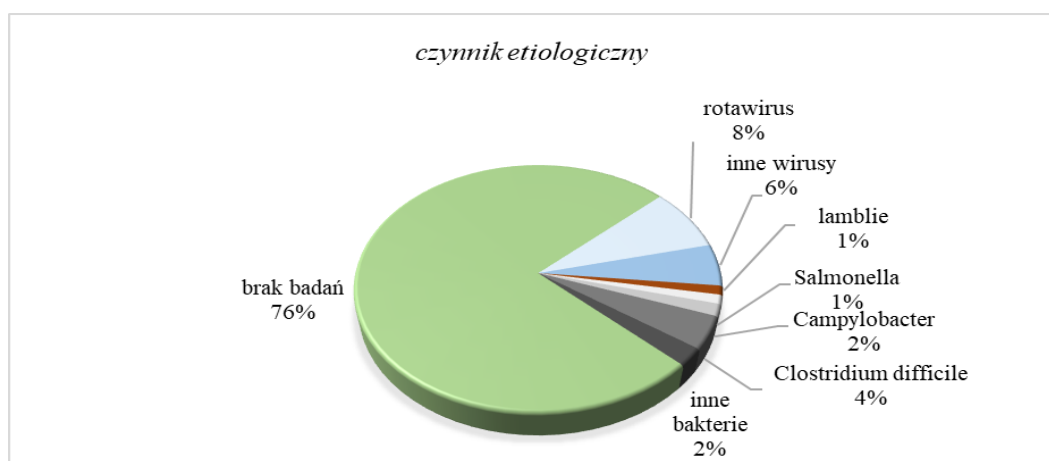
Zanotowano wzrost zachorowań na **ospę wietrzną**, w roku w 2022 roku zarejestrowano **755 zachorowań**, zapadalność **429/100tys.** (2021-308; 173/100tys.) nikt z chorych nie był szczepiony przeciwko ospie wietrznej.

Wzrosła także liczba zachorowań na płonicę, w 2022 zarejestrowano **120 zachorowań**, zapadalność 68/100tys. (2021-38 zachorowań; zapadalność 21/100tys)

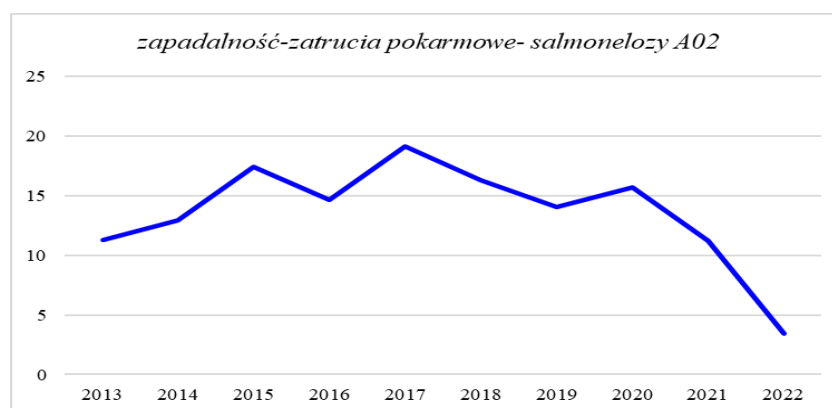
Nadal na niskim poziomie utrzymuje się zapadalność na **świnkę i krztusiec**,

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego

Zanotowano wzrost liczby zgłoszonych zachorowań. W 2022 zarejestrowano 515 przypadków (2021-382) 109 chorych wymagało hospitalizacji (głównie dzieci, 96). W 48 przypadkach zachorowań była to etiologia bakteryjna (najczęściej przyczyną było zakażenie *Clostridium difficile* -22 zachorowania, *Campylobacter*-8, *Salmonella*-6,), w 70 wirusowa, w 390 przypadkach (75%) nie wykonano badań laboratoryjnych.

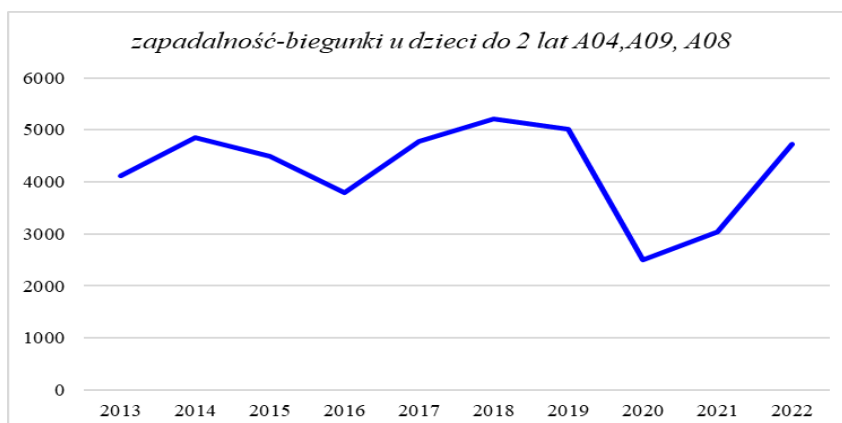

Nadal obserwowany jest spadek zapadalności zachorowań na salmonelozę 3/100tys. , zarejestrowano 6 zachorowań (2021-11/100tys., 20 przypadków).

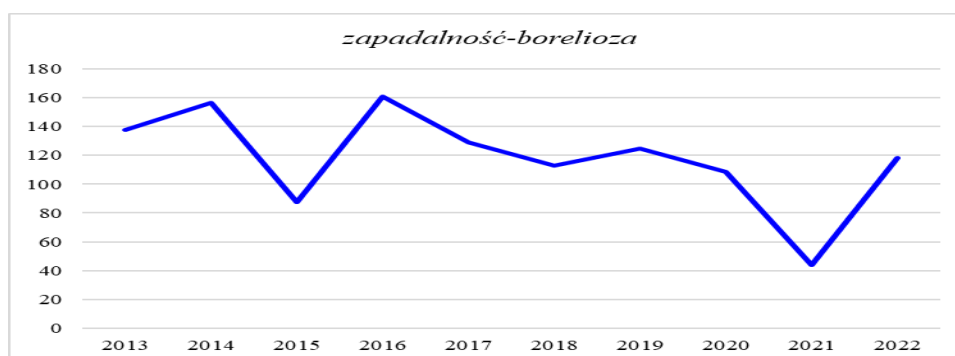
Podobnie jak w poprzednim roku, w 2022 nie wystąpiły **ogniska zbiorowych zatruc/zakażeń pokarmowych**.

Nadal obserwowany jest wzrost liczby zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2**, zapadalność wyniosła 4732/100tys. (2021-3034/100tys.) Zanotowano także wzrost wykonywanych badań diagnostycznych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, badania przeprowadzono w 28% przypadków (w 2020-19)

Borelioza

W 2022 roku zarejestrowano **208** zachorowań na **boreliozę z Lyme**, **6** chorych wymagało hospitalizacji. **Zapadalność 118/100 tys.** była wyższa niż w 2021 – (44/100tys.)

Wirusowe zapalenie wątroby

Zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu A, osoba nie była szczepiona.

Gruźlica

Zachorowania na gruźlicę utrzymują się na niskim poziomie, zarejestrowano 18 przypadków gruźlicy płuc zapadalność 10/100 tys. (w 2021 – 13 przypadków , 7/100tys.). Chorowali głównie mężczyźni (61%). Zanotowano **4** zgony z powodu gruźlicy.

Inwazyjna choroba meningokokowa

Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na **inwazyjną chorobę meningokokową** (posocznica). Nadal niewiele osób wykorzystuje możliwości zaszczepienia się przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis*, w 2022 zaszczepiło się 282 osób.

HIV/AIDS

Z rejestru Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wynika, że w roku 2021, wykryto wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego 2 nowe przypadki **zakażenia HIV** oraz nie zarejestrowano zespołu nabytego braku odporności **AIDS**.

Szczepienia ochronne

Nadal obserwowany jest wzrost osób, które odmawiają szczepienia swoich dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień. Niechęć wobec szczepień obejmuje szeroki zakres postaw od całkowitej odmowy i sprzeciwu wobec wszystkich szczepień, po zadawanie pytań lub wyrażanie wątpliwości dotyczących niektórych szczepień i ostatecznie akceptacje szczepień rutynowych.

Na koniec 2022 roku w rejestrze dzieci, których rodzice odmawiają poddania ich obowiązkowym szczepieniom ochronnym, było wpisanych 911 dzieci, co stanowi 2,4% dzieci objętych programem szczepień obowiązkowych (2021 roku 763 dzieci (2,1%).

Szczepienia prowadzone są w 45 punktach należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczepionka jak każdy preparat medyczny, może wywoływać skutki uboczne – niepożądane odczyny poszczepienne. W 2022 roku zarejestrowano **13 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych**, w tym 2 przypadki NOP po szczepieniu przeciwko COVID-19 (w 2021 – **45**). Wystąpił 1 poważny niepożądany odczyn poszczepienny. Wszyscy pacjenci wrócili do zdrowia.

Bezpieczeństwo żywności

<http://zdrowe-zmiany.pl/czym-zdrowa-zywnosc/>

Na 2022 r. w obszarze dotyczącym nadzoru nad jakością żywności i żywienia zaplanowano 990 kontroli, wykonano 723. 127 obiektów uległo likwidacji. W 140 obiektach nie przeprowadzono zaplanowanych kontroli, co stanowi 14,14 % przyjętego planu. Podkreślić jednak należy, że dodatkowo wykonano 1016 kontroli ponadplanowych, w tym 91 kontrole dotyczące granicznej kontroli żywności importowanej z krajów trzecich, a także 194 kontrole w związku z wydaniem świadectw eksportowych oraz 4 kontrole w związku z wydaniem zaświadczeń do celów eksportowych.

Łącznie przeprowadzono **1739** kontroli w obiektach żywnościowo-żywnieniowych.

W roku 2022 pod nadzorem PPIS w Cieszynie znajdowało się **2875** (2756 w roku ubiegłym) zakładów żywnościowych, wytwórni i miejsc obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano **1130** obiekty, przeprowadzając **1443** kontroli.

Wydano **163** decyzje administracyjne.

Nałożono **31** mandatów karnych na kwotę **3900 zł**.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **441** próbek, w tym: **265** w ramach urzędowej kontroli, **35** w ramach monitoringu oraz **141** prób w ramach zarówno urzędowej kontroli jak i monitoringu. Pobrano **370** prób pochodzenia krajowego, **34** z Unii Europejskiej oraz **37** prób z importu. Kwestionowano 2 próbki pochodzenia krajowego.

Obiekty żywnościowo - żywieniowe

Spośród obiektów żywnościowo - żywieniowych objętych nadzorem PPIS w Cieszynie **216 to zakłady produkcyjne**, w których przeprowadzono **114** kontroli sanitarnych, wydano **16** decyzji administracyjnych i nałożono **3** mandaty karne na kwotę **400zł**.

W tej grupie obiektów w roku 2022r. nie odnotowano rażących uchybień.

W nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano **49** próbki do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz badań w kierunku zanieczyszczeń biologicznych. Nie kwestionowano próbek pobranych w tych zakładach.

https://www.tripadvisor.com/Restaurant_Review-g274791-d1006877-Reviews-Restauracja_Pizzeria_Melissa-Ustron_Silesia_Province_Southern_Poland.html

Zakłady żywienia zbiorowego – „otwarte”

W roku 2022 na terenie powiatu cieszyńskiego zewidencjonowano w tej kategorii **1034** obiekty (941 w roku 2021). Skontrolowano **604** zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego w tym **111** zakładów małej gastronomii.

W tej grupie obiektów wydano **53** decyzje administracyjne, które głównie dotyczyły uchybień technicznych, braku wdrożenia procedur GHP/GMP, systemu HACCP.

Decyzje wykonywane były w większości w ustalonych terminach. W 2022r. nałożono **15** mandatów karnych na kwotę **1800zł**.

Zakłady małej gastronomii

Według ewidencji pod nadzorem znajdowało się **348** zakładów małej gastronomii. Skontrolowano **111**, przeprowadzono **124** kontrole sanitarne.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych najczęściej kwestionowano analogicznie jak w latach ubiegłych:

- niewdrożenie procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP, bądź brak dokumentacji jw.
- niezgodne z zaleceniami producentów warunki przechowywania półproduktów, wyrobów gotowych,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sprzętu, wyposażenia, pomieszczeń

W zakładach małej gastronomii nie pobierano próbek w 2022r.

Zakłady żywienia zbiorowego – „zamknięte”

W rejestrze PPIS w Cieszynie znajdują się **392** obiekty tego typu, (406 w 2021r.) w tym **82** obiekty to domy wczasowe, **10** bloków żywienia w szpitalach (w czterech szpitalach prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym), **12** bloków żywienia w sanatoriach (w tym sześć obiektów prowadzi żywienie w systemie cateringowym) i **29** bloków żywienia w domach opieki społecznej (w 12 z nich żywienie prowadzone jest w systemie cateringowym). Do tej grupy obiektów zaliczają się również bloki żywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz żłobkach.

Ponadto pod nadzorem znajdują się także stołówki prowadzące żywienie dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.

W 2022 roku skontrolowano **172** zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego z **392** nadzorowanych. Przeprowadzono w nich **225** kontroli. W bieżącym roku we wszystkich zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego wydano **38** decyzji administracyjnych. Za nieprawidłowości natury porządkowej nałożono **5** mandatów karnych na sumę **900zł**. Stan sanitarno-techniczny tej, bardzo licznej grupy obiektów, nie budził większych zastrzeżeń. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, na bieżąco, bądź w terminach określonych w decyzji były usuwane.

Zakłady usług cateringowych: w rejestrze zakładów nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie zewidencjonowano 7 zakładów usług cateringowych, należących również do grupy zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Analogicznie jak w latach ubiegłych nie zaobserwowano rażących uchybień podczas kontroli tej grupy obiektów. Obserwuje się coraz lepsze warunki techniczno-sanitarne oraz większą świadomość przedsiębiorców w kwestiach zapewnienia właściwych standardów sanitarnych.

Obiekty obrotu żywnością.

<http://www.spolem-cieszyn.com.pl/21.trojak--sklep-nr-34,-ul.-regera-3.html>

Znaczną grupę nadzorowanych obiektów stanowią obiekty obrotu żywnością – sklepy **551** obiektów, kioski **63** obiekty, magazyny hurtowe **43** obiekty, obiekty ruchome i tymczasowe **166** obiektów oraz inne obiekty obrotu żywnością (235 obiektów – m.in. apteki, punkty apteczne, sklepy zielarskie).

W 2022r. pracownicy PSSE Cieszynie przeprowadzili **559** kontroli sanitarnych, w tym **27** kontroli interwencyjnych. Dla obiektów z tej grupy wydano **56** decyzji administracyjnych oraz nałożono **8** mandatów karnych na kwotę **800 zł**, głównie za niespełnienie wymagań higienicznych, nie wdrażanie procedur systemu HACCP.

W miejscach obrotu żywnością pobrano do badań **357** próbek w zakresie badań mikrobiologicznych, chemicznych (oznaczenie m.in. mykotoksyn, metali ciężkich, pestycydów, dodatków do żywności). Kwestionowano jedną próbkę.

Badanie żywności.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **441** próbek, w tym **265** w ramach urzędowej kontroli, **35** w ramach monitoringu oraz **141** prób w ramach zarówno urzędowej kontroli jak i monitoringu.

Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, parametry chemiczne, zanieczyszczenia biologiczne, a także skażenia promieniotwórcze, GMO oraz znakowanie.

PPIS w Cieszynie w roku 2022 prowadził, również, nadzór nad żywnością oraz wyrobami do kontaktu z żywnością zgłaszanymi w ramach **Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF)**. W ramach funkcjonowania tego systemu w 2022r. otrzymano od Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego **28 powiadomień alarmowych**, oraz **15 powiadomień informacyjnych**.

Materiały do kontaktu z żywnością.

<https://www.biznesfinder.pl/poradnik/przemysl/czy-w-opakowaniach-z-kartonu-mozna-przenosic-zywnosc-124616>

PPIS w Cieszynie sprawuje nadzór **nad produkcją, obrotem materiałami wyrobami do kontaktu z żywnością**. W rejestrze obiektów znajduje się **9** wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **74** miejsca obrotu tymi materiałami i wyrobami.

W 2022r. zbadano ogółem **8** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania przeprowadzono w kierunku migracji globalnej, migracji specyficznej oraz organoleptyki i znakowania.

Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie kwestionowano tych wyrobów.

Przeprowadzono **4** kontrole w zakresie oceny materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami, w tym **2** kontrole w grupie wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **2** kontrole w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

Kontrola graniczna.

Od 1 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022r. wydano **89** świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych, pochodzących z krajów trzecich.

Ponadto wystawiono **342** świadectwa eksportowe dotyczące żywności. Przeprowadzono także **4** kontrole graniczne w związku z wydaniem **4** zaświadczeń do celów eksportowych dot. 26 partii.

Wyrywkowo przeprowadzano kontrole bezpośrednie środków transportu, którymi przewożono importowane produkty.

W roku 2022 nie pobierano do badań laboratoryjnych prób w ramach granicznej kontroli sanitarnej.

Łącznie oceniono **1866516,60 kg netto** importowanych środków spożywczych oraz **3325261,054 kg** eksportowanych środków spożywczych. Wydano **292** decyzje płatnicze – rachunki, na kwotę **34668,00 zł**.

Najczęściej kontrolowanymi produktami spośród importowanych środków spożywczych były: kwaśny węglan sodu i rogaliki nadziewane kremem kakaowym.

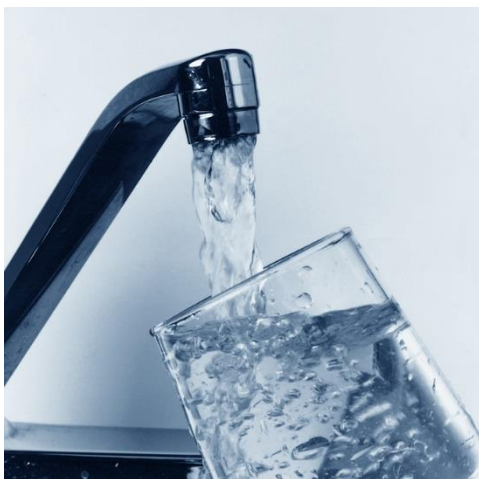
Kontrole eksportowe dotyczyły różnego rodzaju herbat oraz wyrobów czekoladowych oraz w ramach uzgodnień z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Cieszynie takich produktów jak: spieniacze, zabielače oraz innech produktów na bazie mleka w proszku.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wydanych świadectw importowych **wzrosła**. W 2022r. wydano **89** (2021-73) świadectw na towar importowany do kraju.

Ilość wystawionych świadectw eksportowych również wzrosła z 318 do **432**. Nieznacznie wzrosła także ilość wydawanych zaświadczeń do celów eksportowych z 3 do 4 w roku 2022.

Bezpieczeństwo wody.

Woda przeznaczona do spożycia.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 z późn. zm.), zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.).

<http://extra.info.pl/index.php/2018/03/24/jaworznicka-woda-z-kranu/>

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody inspekcja sanitarna wykonuje badania jakości wody oraz nadzoruje prawidłowość realizacji wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej lub podmioty

działające na rynku spożywczym. Badania jakości wody prowadzone są w oparciu o wytyczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie w 2022 r. nadzorował jakość wody pochodzącą z **33** wodociągów publicznych oraz **15** indywidualnych ujęć wody (z których woda dostarczana była do budynków użyteczności publicznej, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub przez podmioty działające na rynku spożywczym).

Monitoring jakości wody prowadzony jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru nad jakością wody oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne a także przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia wody w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, a także przez podmiot działający na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę w ramach wewnętrznej kontroli.

W 2022 r. nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych badań wody w ramach urzędowej kontroli w związku z utrzymującym się w pierwszym kwartale roku stanem epidemii – co skutkowało oddelegowaniem pracowników do zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem szerzeniu się Sars-Cov-2.

W ramach monitoringu jakości wody w 2022 roku pobrano łącznie **539 próbek wody**. Zakres prowadzonych badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne. W próbkach wody pobranych na terenie powiatu wykonano łącznie **około 12 815 oznaczeń** dla **około 184 parametrów** (w tym 7 mikrobiologicznych i około 177 fizykochemicznych oraz organoleptycznych).

Pod względem mikrobiologicznym kwestionowano **18** próbek wody pobranych w ramach nadzoru PPIS oraz **2** próbki wody pobrane w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy obiektu. Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, iż woda była **20** razy krótkotrwale niezdatna do spożycia ze względu na niespełnienie **wymagań mikrobiologicznych**, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.

W związku z przypadkami stwierdzenia złej jakości wody pod względem mikrobiologicznym przedsiębiorcy wodociągowi lub podmioty wykorzystujący wodę z ujęć indywidualnych niezwłocznie byli informowani o zaistniałej sytuacji przez przedstawicieli PPIS w Cieszynie, w następstwie czego podejmowali natychmiastowe

działania naprawcze polegające na kontroli poprawności działania systemu uzdatniającego wodę, zwiększeniu dozowania środka dezynfekcyjnego oraz płukaniu sieci. Po przeprowadzeniu ww. czynności sprawdzano skuteczność działań, poprzez powtórne badania próbek wody, które w większości przypadków nie wykazały mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody.

Badania parametrów chemicznych, fizyko-chemicznych oraz organoleptycznych w 2022 r. w większości nie wykazały takich przekroczeń, które mogłyby bezpośrednio zagrażać zdrowiu odbiorców. Najczęściej były to przekroczenia jednorazowe i krótkotrwałe lub o niewielkim odchyleniu od normy. Ogółem w ciągu całego roku stwierdzono **przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizyko-chemicznych oraz organoleptycznych w 38 pobranych próbkach wody** (w 22 pobranych w ramach nadzoru PPIS i w 16 pobranych w ramach kontroli wewnętrznej).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizyko-chemicznych były każdorazowo niezwłocznie zgłaszane zarządzającym wodociągami publicznymi oraz podmiotom wykorzystującym wodę z ujęć indywidualnych, którzy natychmiast podejmowali stosowne działania naprawcze.

PPIS w Cieszynie w 2022 r. łącznie wydał **5 decyzji stwierdzających brak przydatności** wody do spożycia. Wszystkie decyzje nałożone przez PPIS w Cieszynie zostały wykonane przez podmioty, na które zostały nałożone, co potwierdzone zostało powtórными badaniami wody, z których otrzymano niekwestionowane wyniki.

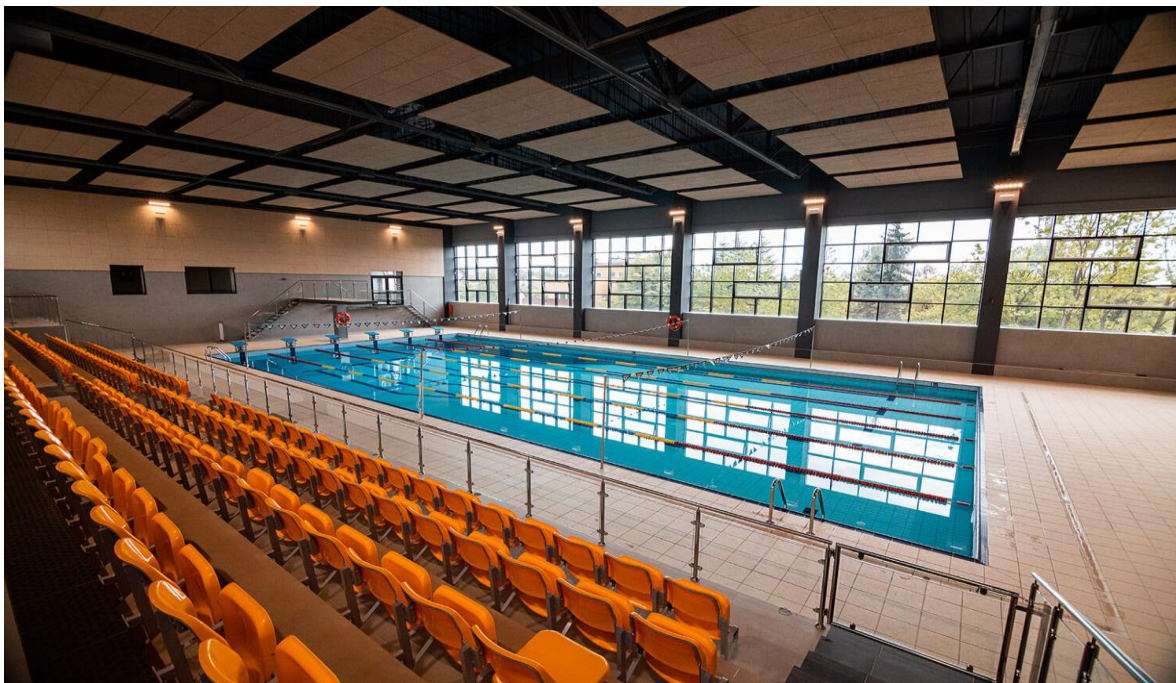
W ciągu całego 2022 r. do PPIS w Cieszynie przedsiębiorcy wodociągowi zgłosili **174** awarie dotyczących urządzeń wodociągowych. Po ustąpieniu awarii przedsiębiorcy wodociągowi przeprowadzali badania wody, z których przedstawiali do PPIS wyniki potwierdzające właściwą jakość wody.

W ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami mającymi kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia PPIS w Cieszynie w 2022 r. wydał **6** decyzji administracyjnych (ocen higienicznych) oraz przeprowadził **40** weryfikacji materiałów i wyrobów zastosowanych do dystrybucji wody.

Oceniając jakość wody do spożycia w ciągu całego 2022 roku, pochodzącą z 33 wodociągów publicznych oraz wodociągów dostarczających wodę z 15 indywidualnych ujęć do budynków użyteczności publicznej, PPIS w Cieszynie stwierdził, iż była ona przydatna do spożycia przez ludzi.

Pływalnie

Ważnym elementem nadzoru sanitarnego jest również kontrola jakości wody na pływalniach. Nieodpowiedniej jakości woda w nieckach basenowych, natryskach oraz systemie cyrkulacyjnym może stanowić zagrożenie dla zdrowia osób z nich korzystających. Pływalnie zlokalizowane na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się pod nadzorem PPIS w Cieszynie, jak również podlegają kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców pływalni, zgodnie z ustalonymi harmonogramami badań jakości wody, o którym mowa w § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

<https://sport.us.edu.pl/galeria/>

W rejestrze PPIS w Cieszynie na koniec 2022 roku ujętych było **27 pływalni**, w tym **19 krytych**, **3 odkryte** oraz **5 mieszanych** (kryto-odkrytych). Próbkę wody do badań pobierano ze wszystkich ww. obiektów.

W roku 2022 do badań laboratoryjnych pobrano wodę z **25 pływalni**, zarówno z krytych, mieszanych, jak i odkrytych. Łącznie pobrano **2714 próbek**:

- 1901 próbek z 92 niecek;
- 742 próbki z 68 systemów cyrkulacji;
- 71 próbek z 37 natrysków zlokalizowanych na terenie pływalni.

Zakres badań odpowiadał wytycznym zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Dokonywano oznaczeń parametrów mikrobiologicznych, takich jak: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody oraz *Legionella* sp.(w nieckach basenowych wyposażonych w urządzenia wytwarzające aerozol wodno-powietrzny oraz w nieckach, gdy temperatura wody wynosi $\geq 30^{\circ}\text{C}$) oraz parametrów fizykochemicznych: mętność, chloroform, Σ THM (suma trihalometanów), azotany, utlenialność, chlor wolny, chlor związany, potencjał redox, odczyn pH oraz temperatura.

Analizy wody na pływalniach realizowane były w laboratoriach, które uzyskały akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie w I kwartale 2022 r. wydał **25 zbiorczych rocznych ocen wody na pływalniach**. Oceny zostały wydane na podstawie analizy: parametrów jakości wody na pływalni, ocenionych na podstawie wymagań, o których mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), wyników badań wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią, zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Cieszynie harmonogramem kontroli wewnętrznej, zakresu i częstotliwości wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią oraz zastosowanych metodyk referencyjnych analiz, a także wyników badań wody na pływalni wykonywanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie.

Na podstawie zbiorczych rocznych ocen PPIS w Cieszynie stwierdził, iż woda dla 21 pływalni odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1230). Dla 4 pływalni PPIS w Cieszynie wydał zbiorczą roczną ocenę, stwierdzającą, iż jakość wody nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia, o którym mowa powyżej.

W 2022 r. pod względem **mikrobiologicznym** kwestionowano łącznie **100 próbek wody**: **40** pobranych z niecek basenowych, **54** pobranych z systemu cyrkulacji,

6 pobranych z natrysku. Próbkę kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii *Escherichia coli* oraz liczba bakterii *Legionella* sp.

Pod względem **fizykochemicznym** kwestionowano łącznie **1366 próbek wody**: **1112** pobranych z niecek basenowych, **253** pobrane z systemu cyrkulacji, **1** pobrana z natrysku. Próbkę kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: chlor związany, chlor wolny, potencjał redox, utlenialność, chloroform, mętność, odczyn pH, azotany oraz Σ THM-ów .

Po otrzymaniu z laboratorium zgłoszeń dot. kwestionowanych wyników badań wody, informacje te niezwłocznie przekazywane były przez przedstawicieli PPIS w Cieszynie do właściwych zarządców obiektu, których jednocześnie wzywano do podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do określonych wymagań oraz do niezwłocznego przekazania do PPIS w Cieszynie informacji o przeprowadzonych czynnościach oraz o wynikach badań powtórnych.

Zarządcy pływalni przeprowadzali działania, w celu zapewnienia właściwej jakości wody basenowej, po czym zwykle przeprowadzali powtórne badanie wody w ramach własnej kontroli wewnętrznej i przedstawiali do PPIS w Cieszynie wyniki tych badań. W niektórych przypadkach właściciele pływalni decydowali się na zamknięcie obiektu do czasu uzyskania wyniku wskazującego na właściwą jakość wody basenowej, w niektórych przypadkach PPIS w Cieszynie w drodze decyzji nakazywał wyłączyć nieckę basenową (lub niecki) z użytkowania.

<https://parkwodnybasenywista.pl/galeria/>

Z powodu kwestionowanej jakości wody na pływalniach PPIS w Cieszynie w 2022 r. wydał 2 decyzje administracyjne.

Zbiorcze roczne oceny wody za 2022 r. dla nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie pływalni zostaną wydane do końca marca 2023 r.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie nie wpłynął żaden wniosek od podmiotu wyrażającego chęć utworzenia na terenie powiatu cieszyńskiego kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej

Zakłady lecznicze

Na terenie powiatu cieszyńskiego opieka zdrowotna prowadzona była przez **143** podmioty lecznicze oraz **167** indywidualnych praktyk zawodowych. Działalność prowadzona była w zakładach **stacjonarnych (szpitale, sanatoria, zakłady opiekuńczo-lecznicze) i ambulatoryjnych (przychodnie, poradnie, zakłady rehabilitacyjne, opieka pielęgniarska długoterminowa domowa, laboratoria).**

W omawianym okresie skontrolowano **70** podmiotów leczniczych (, przeprowadzono 144 kontrole) oraz **13** praktyk zawodowych. W 2022 roku powstał nowy szpital jednodniowy w Ustroniu natomiast Przedsiębiorstwo Uzdrawiskowe USTRONŃ S.A. w Ustroniu zostało włączone w struktury istniejącego podmiotu leczniczego American Heart of Poland w Ustroniu.

W czterech zakładach leczniczych (szpital, sanatorium, przychodnia, gabinet okulistyczny) w czasie przeprowadzania kontroli stwierdzono nieprawidłowości (zły stan techniczny ścian i sufitów w pomieszczeniach, zbyt niska temperatura w łazience, nieprawidłowe wstępne magazynowanie odpadów medycznych, brak selektywnej zbiórki odpadów medycznych) W dwóch zakładach nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji, w związku z czym postępowanie administracyjne zostały umorzone, natomiast na pozostałe zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości, z późniejszymi terminami. Wydano również decyzję prolongującą terminy wykonania nakazów decyzji dla ZZOZ Cieszyn.

W czasie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzano braków sprzętu jednorazowego użytku, środków dezynfekcyjnych i czystościowych oraz odzieży ochronnej i ochrony indywidualnej, we wszystkich zakładach przestrzegano reżimu sanitarnego.

We wszystkich zakładach stacjonarnych postępowanie z bielizną szpitalną było prawidłowe. Zakłady miały wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej, bielizna szpitalna była prana w pralniach zewnętrznych z barierą higieniczną.

W zakłady ambulatoryjnych używane były tylko podkłady jednorazowe.

Postępowanie z odpadami medycznymi, poza 2 zakładami prowadzone było prawidłowo - prowadzono selektywną zbiórkę odpadów medycznych, prawidłowym podziałem na odpady medyczne zakaźne, niebezpieczne, inne niż niebezpieczne.

Opracowane i wdrożone były procedury i instrukcje postępowania z odpadami medycznymi.

Wszystkie podmioty posiadały podpisane umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór i transport odpadów do utylizacji, w kartach przekazania odpadów dokumentowano oddawanie ich do zakładów utylizacyjnych (spalarni).

Postępowanie z odpadami komunalnymi – nie stwierdzono zaniedbań, odpady odbierane były systematycznie na podstawie podpisanych umów lub złożonych deklaracji do gmin.

W ramach profilaktyki zachorowań na legionellozę, do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* pobrano w zakładach prowadzących działalność leczniczą **109** próbek ciepłej wody użytkowej. **Kwestionowano 13 próbek** w 3 zakładach, stwierdzono ponadnormatywną ilość bakterii *Legionella sp.* – średnie skażenie (2 sanatoria i zakład opiekuńczo-leczniczy). Ponowny pobór, po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazał, że woda spełniała wymagania określone dla ciepłej wody użytkowej.

Zaopatrzenie w wodę – tylko 1 obiekt zaopatrywany jest w wodę do spożycia z własnego ujęcia (WCP Kubalonka w Istebnej), pozostałe zakłady podłączone są do sieci wodociągów publicznych.

Ścieki odprowadzane były do istniejących sieci kanalizacyjnych, poza WCP Kubalonka w Istebnej, które posiada własną oczyszczalnię biologiczno-mechaniczną.

Obiekty użyteczności publicznej

Ważnym aspektem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kontrola stanu sanitarno-higienicznego różnorodnych obiektów użyteczności publicznej, z których korzystają mieszkańcy powiatu, a także kuracjusze i turyści czasowo w nim przebywający. W 2022 r. nadzorowano **1463** takich obiektów, wśród nich podmioty lecznicze, gabinety lekarskie i pielęgniarskie, hotele i inne obiekty noclegowe, domy pomocy społecznej, zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu, pralnie), pływalnie i baseny (sezonowe, kryte oraz parki wodne), szalety publiczne, obiekty rekreacyjne oraz wiele innych. Liczba ta w stosunku do roku 2021 zmniejszyła się o 20 obiektów

Na terenie powiatu znajduje się **12 domów pomocy społecznej i 11 placówek zapewniających całodobową opiekę** (dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych), skontrolowano 8. W jednym obiekcie (DPS) stwierdzono nieprawidłowości

dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno- technicznego; wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości z terminem realizacji do 31.10.2023 r.

Pozostałe skontrolowane obiekty oceniono pod względem higieniczno-sanitarnym jako dobre.

Obiekty wczasowo-turystyczne to obiekty w przeważającej większości prowadzące całoroczną działalność, dlatego też znajdujące się pod szczególnym nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. W rejestrze PPIS znajduje się **221** tych obiektów, skontrolowano **49**, przeprowadzając 53 kontrole sanitarne. Nadzorowano także **68 obiektów rekreacyjnych**, do których wliczono: parki, amfiteatry, kina, teatr, ośrodki kultury, place zabaw dla dzieci, stadiony, korty tenisowe, baseny, ośrodek sportów wodnych, pijalnię, skocznię i wyciąg narciarski. W 2022 r. skontrolowano **22 obiekty**, których stan sanitarno- higieniczny nie budził zastrzeżeń. Miasto Ustroń zrealizowało projekt tężni solankowej, która zlokalizowana jest w Parku Kuracyjnym, tuż obok amfiteatru. Tężnia jest atrakcją dla mieszkańców, kuracjuszy i turystów, tworząc swoisty mikroklimat.

W 2022 r. skontrolowano również **37 z 318** będących w rejestrze PPIS **zakładów usługowych**: fryzjerskich kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu oraz pralni. Nie stwierdzono nieprawidłowości, mandatów karnych nie nałożono. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre pod względem sanitarno-higienicznym. W zakładach opracowane są i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami zakaźnymi czynnikami chorobotwórczymi. Zakłady posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych z firmami posiadającymi pozwolenia na ich odbiór i transport.

Ustępy publiczne oraz toalety ogólnodostępne - w ewidencji znajduje się **19 ustępów publicznych** (w tym **13 stałych i 6 tymczasowych typu TOI -TOI**) oraz **9 toalet ogólnodostępnych** czyli takich, które zlokalizowane są w budynkach użyteczności publicznej. W 2022 r. skontrolowano 12 - w tym wszystkie tymczasowe oraz

1 ogólnodostępny. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości; mandatów karnych nie nałożono. Ustępy utrzymane w bieżącej czystości i w dobrym stanie technicznym. Dostępne były środki higieny i dezynfekcyjne. Ustępy typu TOI - TOI serwisowane są 2 razy w tygodniu i dodatkowo każdorazowo w razie potrzeby.

PPIS w Cieszynie nadzoruje także **225 innych obiektów użyteczności publicznej**, w tym m.in.: apteki, noclegownie, targowiska, parkingi, stacje paliw, zakład karny, domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe, cmentarze, galerie. Ogółem w tej grupie obiektów przeprowadzono 13 kontroli, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane obiekty pod względem sanitarno-higienicznym oceniono jako dobre. Ponadto w związku z wystąpieniem stanu epidemii dodatkowo wizytowano obiekty nie będące pod nadzorem PPIS - pod kątem przestrzegania obowiązujących wówczas ograniczeń, nakazów i zakazów. Łącznie przeprowadzono **10** takich wizytacji w tym między innymi w: sklepach, obiektach noclegowych, stokach narciarskich.

W tym zakresie przestrzegano obowiązujący reżim sanitarny.

Stan sanitarny zakładów pracy

Oceniając bezpieczeństwo sanitarne w powiecie nie można pominąć zagadnień dotyczących środowiska pracy, w tym:

- warunków zdrowotnych,
- przestrzegania przez producentów, dystrybutorów i stosujących chemikalia wymogów określonych przepisami prawa,
- postępowań w sprawach chorób zawodowych.

PPIS w Cieszynie obejmuje swoim nadzorem **627** zakładów pracy, w których zatrudnionych jest ok. **22 tys.** pracowników. Większość zakładów pracy będących w ewidencji PSSE w Cieszynie stanowią przedsiębiorstwa zatrudniające do 50 pracowników - głównie prywatni przedsiębiorcy prowadzący własną działalność gospodarczą, o zasięgu lokalnym.

W powiecie cieszyńskim niezmiennie przeważają zakłady należące do sektora gospodarki - „przetwórstwo przemysłowe”, zatrudniające największą liczbę pracowników. Znaczącą grupę, stanowią również zakłady należące do sekcji „handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, w tym motocykli”, a także „budownictwa”.

W 2022 r. zostało przeprowadzonych łącznie **101** kontroli, w **79** zakładach.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie m.in.:

- złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, w tym np. niewłaściwego stanu ścian i sufitów, niewłaściwego stanu technicznego i sanitarnego urządzeń, braku oświetlenia dziennego, braku odpowiedniej wentylacji,
- braku pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych dostosowanych do liczby zatrudnionych pracowników, rodzaju prac oraz warunków w jakich ta praca jest wykonywana,
- stosowania substancji i mieszanin chemicznych,
- szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy,
- przeprowadzenia lub uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy oraz zapoznania z nią pracowników,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP oraz zapoznania z nimi pracowników,
- systemu udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku,
- uzyskania zgody Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na pracę w pomieszczeniach stałej pracy przy oświetleniu wyłącznie elektrycznym.

Wobec stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **25** decyzji administracyjnych zawierających **84** nakazy.

Ponadto w kwietniu 2022r. w związku z wystąpieniem na terenie całego kraju wielu zatruc metanolem pochodzącym z denaturatu przeprowadzono **38 kontroli** podczas, których zostały pobrane próby do badań laboratoryjnych produktu, co do którego zachodziło podejrzenie, że jest źródłem zagrożenia dla życia i zdrowia konsumenta. W jednym podmiocie wycofano z obrotu kwestionowaną partię produktu.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych pracuje **1248** osób, w tym niezmiennie od wielu lat większość w narażeniu na hałas.

Realizując wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego kontrolowano warunki pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych. Przeprowadzono 5 kontroli w powyższym zakresie w trzech zakładach. Stwierdzono nieprawidłowości zostały ujęte w wydanych decyzjach administracyjnych.

W 2022r. wydano **4 decyzje** o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **6 decyzji** o braku podstaw do jej stwierdzenia. Ponadto przeprowadzono **21** postępowań, w tym

dochodzenia wymagające oceny narażenia zawodowego lub przesłuchania strony pod kątem czynników szkodliwych mogących przyczynić się do powstania choroby zawodowej.

W ramach profilaktyki przeciwdziałania zagrożeniom dotyczącym środków zastępczych podjęto m.in. następujące działania:

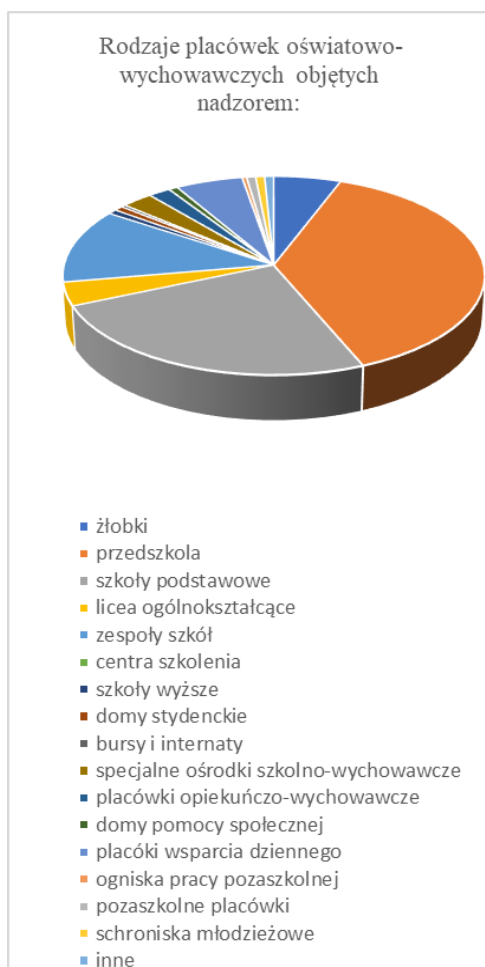
- wyeksponowano materiały edukacyjno-informacyjne pt. „Dopalacze -Wypalacze Groźne narkotyki” w siedzibie PSSE w Cieszynie;
- w ramach akcji „Bezpieczne ferie” w jednym z domów wczasowych w Wiśle oraz w jednej ze szkół w Cieszynie przeprowadzono prelekcje wraz z prezentacją filmów i spotów dotyczących między innymi profilaktyki uzależnień;
- zamieszczono informacje na portalach społecznościowych (Facebook oraz Twitter) PSSE w Cieszynie pt. „Dopalacze-Wypalacze-Groźne Narkotyki”;
- rozdystrybuowano plakaty i materiały pt. „Dopalacze-Wypalacze-Groźne Narkotyki” w szkołach podstawowych na terenie powiatu cieszyńskiego;
- w dniu 26.06.2022r. odbyła się kolejna edycja akcji plenerowej pt. „Czantoria dla Twojego zdrowia”, podczas której turyści otrzymywali ulotki i broszury m.in. nt. profilaktyki uzależnień od narkotyków oraz dopalaczy;
- w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” na terenie jednej ze szkół podstawowych w Cieszynie przeprowadzono prelekcję wraz z pokazem filmów i spotów dotyczących profilaktyki uzależnień;
- opracowano i przesłano do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych pisma dotyczące realizacji programów profilaktyki uzależnień;
- przeprowadzono uzgodnienia dotyczące projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 dla miasta Cieszyna.

Produkty kosmetyczne.

<https://www.hebe.pl/blog-cialo/najlepsze-polskie-kosmetyki-do-pielegnacji.html>

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach ochrony zdrowia publicznego należy także nadzór nad bezpieczeństwem **produktów kosmetycznych** oraz nad zakładami produkującymi, konfekcjonującymi i wprowadzającymi je do obrotu. W rejestrze PPIS znajduje się **8** zakładów produkujących i konfekcjonujących kosmetyki oraz **21** obiektów obrotu kosmetykami.

W 2022r. przeprowadzono **10 kontroli sanitarnych** w zakresie realizacji przepisów prawnych wprowadzania do obrotu kosmetyków. Do badań laboratoryjnych pobrano **5 próbek**. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że w badanym zakresie pobrane próbki odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach.

Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży

Na terenie powiatu cieszyńskiego ewidencją objęto **216** zakładów nauczania i wychowania. Zgodnie z bazą MEN w powiecie cieszyńskim zorganizowanych było **477** **turnusów** wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono **122 kontrole** sanitarne w 96 placówkach stałych oraz 57 sezonowych. Przedmiotem czynności kontrolnych

w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku była ocena warunków sanitarno-technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych, a w szczególności:

- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach,
- dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- dożywiania dzieci i młodzieży,
- placów zabaw,
- zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i pomocy dydaktycznych,
- przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarny i techniczny żłobków

Objętych nadzorem w roku 2022 było 5 żłobków i klubów dziecięcych publicznych oraz 11 niepublicznych, z czego 1 nowopowstały.

W 2022 r. dwie placówki zawiesiły działalność. Kontrolą objęto **10** placówek, w których opiekę znalazło 449 dzieci. Stan techniczny budynków nie budzi zastrzeżeń. W większości skontrolowanych obiektów nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe, jedynie w 1 placówce zastano brak ręczników jednorazowych w łazience dla dzieci najmłodszych oraz zniszczone ceratowe pokrycie przewijaka w łazience. W związku

z czym wszczęto postępowanie administracyjne (wydano decyzję płatniczą), nieprawidłowości zostały usunięte co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniły

w pomieszczeniach sanitarnych dostęp do ciepłej i zimnej bieżącej wody, mydła w płynie, oraz innych środków higieny. Pracownicy zostali zaopatrzeni w środki do dezynfekcji rąk i powierzchni.

Stan sanitarno-techniczny placówek wychowania przedszkolnego

W roku 2022 objęto ewidencją **81** samodzielnych placówek opieki przedszkolnej oraz 19 funkcjonujących w zespołach. W trakcie prowadzenia nadzoru sanitarnego w 2022 roku

skontrolowano **37 placówek funkcjonujących** samodzielnie oraz **3 funkcjonujących w zespołach**.

Szczególne uwagi w placówkach kontrolowanych zwracano uwagę na:

- warunki higieniczno- sanitarne, w tym przestrzeganie wytycznych MEN, GIS, MZ,
- stan higieniczno- techniczny pomieszczeń sanitarnych,
- stan techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dostępność do środków higieny,
- mikroklimat w pomieszczeniach zamkniętych.

W 4 placówkach stwierdzono nieprawidłowości jak: niedostosowane do wymagań ergonomii stanowiska pracy dziecka; zabezpieczenia piaskownic przed dostępem zwierząt; zapewnienia osłon grzejników zapewniających ochronę dzieci przed kontaktem z elementem grzejnym, nieczynne punkty świetlne (całe oprawy lub pojedyncze świetlówki). Po wszczętym postępowaniu administracyjnym dyrektorzy placówek, przy udziale organów prowadzących, eliminowali stwierdzone nieprawidłowości, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono analizy prawidłowości usadowienia przedszkolaków zgodnie z zasadami ergonomii w 4 placówkach. Oceniono warunki

antropometryczne w **9 oddziałach**, zmierzono **162 stanowiska**. Nieprawidłowości odnotowano w 2 oddziałach, gdzie był 16 dzieci korzystało z niedostosowanych stolików i krzeseł.

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego sprawdzano sposób realizacji wytycznych MEN oraz GIS.

Odnotowano jeden przypadek pedikulozy w placówce przedszkolnej. Wspólnie z dyrektorem placówki podjęto działania profilaktyczne, których celem było skuteczne wyeliminowanie problemu.

Stan sanitarno-techniczny szkół

W 2022 roku na ogólną liczbę **107** szkół wszystkich typów w powiecie cieszyńskim skontrolowano 47 (44%). W placówkach tych opieką oraz nauką objętych było **10078 dzieci**

i młodzieży. Złego stanu technicznego pomieszczeń i budynków nie stwierdzono, natomiast w 1 placówce niepublicznej stwierdzono pomieszczenia utrzymane w nieprawidłowym stanie higieniczno-sanitarnym, za co nałożono mandat karny.

W 7 placówkach wydano decyzje administracyjne, które swoim zakresem obejmowały zapewnienie prawidłowych, ergonomicznych stanowisk pracy ucznia w klasach I-III oraz konieczność przeprowadzenia drobnych remontów w budynkach. Stan techniczny utrzymywał się w skontrolowanych placówkach na poziomie lat poprzednich i jest sukcesywnie poprawiany w miarę posiadanych przez placówki środków finansowych.

Ergonomia w szkole

W roku sprawozdawczym przeprowadzono analizy prawidłowości usadowienia uczniów zgodnie z zasadami ergonomii jedynie w **17 placówkach**. Oceniono warunki antropometryczne w **72 oddziałach**, zmierzono **1068 stanowisk**. Nieprawidłowości stwierdzono w **3 placówkach** w **11 oddziałach**, gdzie **44 uczniów** korzystało z niedostosowanych stolików i krzeseł.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego.

W 40 skontrolowanych w tym zakresie placówkach oświatowych stwierdzono, że:

11 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem	(27,5 %)
8 szkół posiadało szkolny zespół sportowy bez boiska	(20 %)
1 szkoła posiadała salę gimnastyczną zastępczą z boiskiem	(2,5 %)
8 szkół posiadało salę gimnastyczną z boiskiem	(20%)
7 szkół posiadało tylko salę gimnastyczną lub salę rekreacyjną	(17,5%)
2 szkoły posiadały sale gimnastyczną oraz rekreacyjną	(5%)
1 szkoła posiadała tylko boisko	(2,5%)
2 szkoły nie posiadały żadnej infrastruktury i korzystały wyłącznie z zaplecza sportowego poza placówką lub prowadziły zajęcia na korytarzu	(5%)

Ponadto 9 szkół korzystało dodatkowo z infrastruktury poza placówkami.

Warunki do utrzymania higieny

W większości skontrolowanych szkół zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk bądź ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. W wyznaczonych miejscach zapewniono dozowniki ze środkami do dezynfekcji rąk. Jedynie w 2 placówkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku środków higienicznych w węzłach sanitarnych.

Ponadto 2 skontrolowanych placówkach stwierdzono brak zachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

Opieka medyczna w szkołach

Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdowały się w 25 szkołach. Na 43 skontrolowane placówki w 12 nie zagwarantowano opieki pielęgniarskiej na miejscu, zaś w 6 zapewniona jest w pomieszczeniach zastępczych. Z

informacji uzyskanych od dyrektorów szkół wynika, że liczba godzin pracy pielęgniarki/higienistki szkolnej na przestrzeni tygodnia jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb. W dalszym pogłębia się problem braku opieki medycznej dla uczniów w szkołach z powodu trudności w pozyskaniu pielęgniarki.

Mikroklimat, zagęszczenie klas

Duży wpływ na samopoczucie uczniów oraz komfort pobytu w placówce mają warunki w jakich nauka się odbywa. Podczas kontroli zwracano uwagę na warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych. Brak przepisów prawa w tym oświatowego, które regulują wielkość sal lekcyjnych lub ustalają minimalną powierzchnię sali dydaktycznej, jaka powinna przypadać na jednego ucznia. Wyznaczona rozporządzeniem w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli maksymalna dopuszczalna liczba uczniów w oddziałach klas I–III szkoły podstawowej nie została uzależniona od powierzchni pomieszczeń, jakimi dysponuje szkoła.

Zauważalnym problemem jest trudność w prawidłowym ułożeniu planu zajęć lekcyjnych szkołach, szczególnie tych z mniejszą liczbą oddziałów. Jest on spowodowany brakiem nauczycieli specjalistów np. z chemii, matematyki czy fizyki. Nauczyciele ci realizują zajęcia w kilku szkołach, więc ich obecność w danej placówce jest warunkowana dojazdem oraz czasem realizacji zajęć w poszczególnych szkołach.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

Prawidłowe żywienie w dzieciństwie i młodości jest warunkiem: prawidłowego i harmonijnego wzrastania i dojrzewania, dobrego zdrowia, sprawności fizycznej i zdolności do nauki, ochrony przed niedoborami pokarmowymi oraz zmniejszenia ryzyka przedwczesnego rozwoju otyłości, miażdżycy i innych chorób powstających na tle nieprawidłowego żywienia. W 2022 roku poddano ocenie możliwości korzystania z dożywiania uczniów w szkołach wszystkich typów. Wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 29 placówkach tj. w 78% skontrolowanych szkół, natomiast dostarczanych w formie cateringu w 8 placówkach, tj. w 22 %. Z obiadów (pełnych i

jednodaniowych) łącznie skorzystało 4186 uczniów, w tym 12 uczniów z posiłków dofinansowanych. W trakcie kontroli ustalono, że w 10 szkołach zapewniono dzieciom dostęp do ciepłego napoju (herbaty), ale z tej możliwości skorzystało jedynie 557 uczniów. W 35 skontrolowanych placówkach zapewniono stały dostęp do wody pitnej. W znacznej części były to dystrybutory wody. Uczniowie mogli zaopatrzyć się w produkty spożywcze spełniające wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie grup spożywczych do sprzedaży dzieciom w jednostkach oświaty w 10 sklepikach i 8 automatach funkcjonujących na terenie szkół.

Nadzór nad innymi placówkami

Kontrolami sanitarnymi poza żłobkami, przedszkolami i szkołami objęte są także placówki: z pobytem stałym i czasowym, wsparcia dziennego, wychowania pozaszkolnego oraz rekreacyjne. Objętych nadzorem jest 40 takich jednostek, z czego 5 skontrolowano.

W placówkach działalności pozaszkolnej nie stwierdzono żadnych uchybień techniczno-sanitarnych. Wychowankom i uczestnikom zajęć zapewniono pełen dostęp do węzłów sanitarnych oraz środki higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek jest prawidłowy.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2022 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie zgłoszono **477** turnusów wypoczynku zimowego i letniego. A chęć uczestnictwa w wypoczynku deklarowało **18049** uczestników.

W trakcie trwania wypoczynku zimowego skontrolowano 21 turnusów, a letniego 42 turnusy. Organizatorzy wypoczynku dołożyli wszelkich starań aby dzieci zapewnione właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Mandatów karnych nie nałożono. W roku 2022 nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży. Jedynie odnotowano 2 interwencje (1 w

sezonie zimowym, 2 w sezonie letnim) w tym 1 była zasadna i dotyczyła wzrostu zachorowań wśród wypoczywających dzieci.

Poza formą wyjazdową organizowano również wypoczynek w miejscu zamieszkania, który był prowadzony przez placówki oświatowe lub placówki wsparcia dziennego. Dla dzieci i młodzieży organizowano zajęcia w formie gier, zabaw, wyjścia na basen i wycieczek wyjazdowych poza miasto. Z tej formy wypoczynku skorzystało **2676 uczestników**.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter prewencyjny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych inwestycji. Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań

higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy uzgadnianiu planowanych przedsięwzięć zwraca się uwagę na to, czy zapewniono bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, zakładów pracy, służby zdrowia, oświaty.

Działalność opiniodawczą i nadzorową można podzielić na obszary zależne od zakresu rozpatrywanych zagadnień związanych z realizacją obiektów budowlanych. W zakresie kontroli wymagań sanitarno-higienicznych etapy procesu inwestycyjnego dotyczą:

- planowania przestrzennego na poziomie miast i gmin (etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko),
- określania uwarunkowań wymaganych przy realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, dla postępowań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organy ochrony środowiska,
- opiniowania dokumentacji projektowej,
- dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

Zadania w zakresie planowania przestrzennego realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z zm.).

Uzgodnień dokonywano na podstawie przygotowanych przez jednostki samorządowe, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast i gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwzględniając ww. prognozy wydano 10 opinii dotyczących **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**. Dla 3 projektów wydano opinię negatywną w związku z planowanym przeznaczeniem terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy chronionej (terenu produkcyjno-przemysłowe). Przekształcenia jednostek planistycznych dotyczyły zazwyczaj utrwalenia funkcji związanej z mieszkalnictwem, usługami lub produkcją. Dodatkowo wprowadzono nowe ustalenia poprzez zastąpienie terenów zielonych i rolnych, terenami zabudowy sportowo-rekreacyjnej. Większość projektów dotyczyła obszarów stanowiących wycinek gmin (pojedyncze jednostki strukturalne oraz niewielkie obszary planu np. ulice, wsie).

Kierunki przekształceń terenów w poszczególnych gminach.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
1.	Ustroń	Tereny usługowe Teren obecnie nie objęty planem miejscowym	Tereny usługowe (rozszerzenie funkcji o możliwość realizacji obiektów o charakterze usługowo-produkcyjnym) Tereny przeznaczone pod układu komunikacyjne (drogi publiczne klasy głównej, zbiorczej i lokalnej)
2.	Skoczów	Tereny rolne, zabudowy mieszkalnej, usługowej	Tereny mieszkaniowe, usługowe – rozszerzenie funkcji), Tereny cmentarzy – warunki lokalizacji dla wybranych obiektów (dostosowanie do wymogów

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
			wynikających z przepisów szczegółowych).
3.	Dębowiec	Terenu usługowe, przemysłowe	Utrwalenie obecnej funkcji z możliwością rozbudowy poprzez: – intensyfikację zabudowy mieszkalnej, – rozwój funkcji magazynowej, – uzupełnienie zabudowy o możliwość lokalizacji obiektów gospodarowania odpadami.
2.	Istebna	Tereny rolne, zabudowy mieszkalnej, usługowej, Tereny zabudowy przemysłowej, mieszkalnej	Tereny mieszkaniowe, usługowe–rozszerzenie funkcji), Tereny cmentarzy – warunki lokalizacji dla wybranych obiektów (dostosowanie do wymogów wynikających z przepisów szczegółowych). Tereny rekreacyjno-sportowe Tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej. Tereny mieszkalne, tereny przemysłowe – intensyfikacja zabudowy (opinia negatywna)
	Cieszyn	Tereny zainwestowane obecnie nie objęte planem miejscowym	Utrwalenie w dokumencie planistycznym obecnego zagospodarowania i funkcji dla terenów poprzez: – intensyfikację zabudowy mieszkalnej, – rozwój funkcji magazynowej, przemysłowej, – zachowanie terenów zieleni urządzonej, – zachowanie terenów cmentarza – warunki lokalizacji dla wybranych obiektów (dostosowanie do wymogów wynikających z przepisów szczegółowych).

Na terenie powiatu cieszyńskiego w większości obowiązują ustalenia określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Sukcesywnie na obszarach gmin dokonywane są niewielkie korekty w przeznaczeniu jednostek planistycznych związane z wprowadzeniem lub zmianą ustaleń dotyczących planów miejscowych (dostosowanie ustaleń obowiązujących planów przestrzennych do aktualnych przepisów, zmiany w planowaniu przestrzennym na wniosek inwestorów indywidualnych, powiększenia obszarów). Wyjątkiem jest gmina Ustroń, w której plan przestrzenny został uchylony i obecnie nadal trwają prace nad sporządzeniem projektów dla wybranych fragmentów i jednostek planistycznych. Część terenów jest już objęta planem miejscowym, lecz stanowi to nadal niewielki fragment obszaru gminy.

W porównaniu do roku 2021, wydano podobną ilość opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dla ustaleń planistycznych. Zwiększyła się natomiast liczba uzgadnianych projektów miejscowych planów (o ok. 50%). Kierunki polityki planowania przestrzennego w gminach stanowią kontynuację ustaleń istniejących planów miejscowych z ewentualnym rozszerzeniem funkcji podstawowych dla danego obszaru (zajęcie terenów rolnych – zielonych, wydzielenie terenów rekreacyjnych, mieszkaniowych).

Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia warunków do **„decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”** dla konkretnych inwestycji wydawane były w zakresie dotyczącym:

- określenia konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, w myśl ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku...”,
- uzgodnień szczegółowych warunków, związanych z realizacją przedsięwzięć, na podstawie opracowanych raportów – uzgodnienia do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach”.

Na podstawie analizy wydawanych opinii i uzgodnień, w 2022 roku zaobserwowano zwiększoną ilość przygotowywanych opinii w stosunku do roku poprzedniego, ale wydano mniej uzgodnień do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (3 opinie).

Należy zwrócić uwagę na zainteresowanie inwestycjami dotyczącymi gospodarowaniem odpadami (punkty przetwarzania odpadów, miejsca gromadzenia). W pojedynczych

przypadkach wydawano opinie dotyczące stacji paliw, gospodarstw rolnych (zwiększenie ilości DJP). Planowane inwestycje warunkowano właściwą gospodarką wodno-ściekową oraz prawidłowym postępowaniem z odpadami i to zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji. Uzgodnienia warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” wydawano przy uwzględnieniu ograniczenia oddziaływania inwestycji w zakresie uciążliwego hałasu - tereny chronione, a także ochronę powietrza na tych obszarach, przed zanieczyszczeniami powstającymi w procesach technologicznych.

Organy PIS mają za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstawania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych nowych i modernizowanych obiektów, w których przebywać będą ludzie.

Podczas weryfikacji rozwiązań projektowych w szczególności zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń i ich wykończenie, systemy wentylacji oraz warunki socjalno-sanitarne personelu. Dodatkowo przy opiniowaniu bardzo istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego oraz warunków pracy w zakładach odgrywa prawidłowe **zaprojektowanie obiektu**, z uwzględnieniem przewidzianej technologii produkcji, a także obowiązujących w tym zakresie przepisów.

W grupie obiektów ochrony zdrowia, w celu zapewnienia prawidłowych warunków do przebywania pacjentów w tych obiektach, niezbędne jest takie ich zaprojektowanie, aby spełnione były wymogi dotyczące odpowiedniego ich usytuowania, z uwzględnieniem istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu, zapewnienia warunków do udzielania świadczeń zdrowotnych, a także odpowiednich warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń tj. powierzchni gabinetów, ich wysokość, warunków oświetlenia światłem naturalnym oraz wentylacji.

Do ciekawszych inwestycji, będących przedmiotem uzgodnień, zaliczyć można:

- Zakład produkcyjny w Kaczycach (przetwarzanie odpadów) i Cieszynie (produkcja pieców kominowych).
- Przychodnia lekarska (gabinety) w Skoczowie.

Obszar działalności związany z **dopuszczeniem obiektów do użytkowania obiektów budowlanych** dotyczył czynności kontrolnych realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej, uzgodnień branżowych oraz dokumentów formalno-prawnych (stanowiska organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego). Przeprowadzono **73 kontrole obiektów budowlanych**, co stanowi zmniejszenie ilości o ok. 20 % w stosunku do roku 2021.

Opinie wydawano w formie pisma lub opinii sanitarnej, zależnie od nałożonego na inwestora obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego. Przy uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, stwierdzano poważne utrudnienia w trakcie kontroli, z uwagi na nieprecyzyjność lub brak jednoznacznie określonych warunków higieniczno-sanitarnych w dokumentacji projektowej (brak szczegółowych opisów, rysunków dla projektów zmiany sposobu użytkowania, projektów technologicznych).

Kontrole wykazały także, że obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, gabinety praktyk lekarskich) były lepiej przygotowane do kontroli w porównaniu do lokali gastronomicznych i zakładów fryzjersko-kosmetycznych (wyposażenie, stan techniczny).

Do ciekawszych obiektów będących przedmiotem kontroli zaliczyć można:

- Budynek przedszkola usytuowany w Skoczowie.
- Warsztat samochodowy w Ustroniu przy ul. Katowickiej 148.
- Budynki produkcyjno-magazynowe w Bażanowicach i Cieszynie (przemysł metalowy i tworzyw sztucznych).

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Cieszynie skoncentrowane są głównie na zapewnieniu właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych stwarzanych mieszkańcom powiatu cieszyńskiego w zakresie środowiska pracy,

edukacji, opieki zdrowotnej oraz mieszkalnictwa, a także współzależności i sąsiedztwa różnych podmiotów gospodarczych. Wszystkie zagadnienia i sprawy rozpatrywane były w odpowiedzi na wnioski organów współpracujących lub indywidualnych podmiotów gospodarczych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na obiekty nadzorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w ramach nadzoru bieżącego (obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty ochrony zdrowia, zakłady stylizacji, pielęgnacji i upiększania ciała, obiekty zakwaterowania i pobytu podróżnych, zakłady pracy, itp.).

Analizując zagadnienia związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego w ujęciu statystycznym do roku poprzedniego stwierdzono wzrost ilości wydawanych uzgodnień i opinii z zakresu planowania przestrzennego (etap projektowy, strategiczna ocena oddziaływania zmian w planowaniu przestrzennym gmin). Zaobserwowano natomiast spadkiem ilości wydanych uzgodnień do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” – zmniejszenie o ok. 40 %. Liczba postępowań w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko, kształtowała się na podobnym poziomie w odniesieniu do roku poprzedniego. W zakresie uzgodnień warunków higieniczno-sanitarnych dla projektów budowlanych i dokumentacji zmiany sposobu użytkowania, najliczniejszą grupę stanowiły obiekty przemysłowo-produkcyjne. Ilość wydawanych opinii kształtowała się na podobnym poziomie w stosunku do roku 2021. W porównaniu do roku poprzedniego ilość obiektów przekazywanych do użytkowania uległa redukcji o ok. 20% prawdopodobnie w związku z sytuacją wywołaną konfliktem zbrojnym oraz skutkami pandemii.

Skargi, wnioski i interwencje.

Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - Dział VIII Skargi i wnioski oraz *Regulaminem przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, listów i interwencji składanych w PSSE w Cieszynie.*

W 2022r nie odnotowano skarg i wniosków.

W roku 2022 do PSSE w Cieszynie wpłynęło **56 interwencji** (w 2021 – 72). Najwięcej dotyczyło bezpieczeństwa żywności oraz nieprawidłowości w obiektach wypoczynkowych lub sanatoryjnych, a także złej jakości wody. **Ponad 1/3 z nich okazała się zasadna.** Regulaminem z dnia 22.08.2022 r wprowadzono nową drogę postępowania z interwencjami.

Zestawienie interwencji za rok 2022r.

Rodzaj interwencji	Liczba (ogółem)	Liczba zasadnych (w grupie)
Jakość żywności i stan obiektów z nią związanych	27	12
Jakość wody, obiektów użyteczności publicznej oraz innych dot. higieny komunalnej	23	10
Warunki pracy	3	2
Warunki sanitarne w lecznictwie, wystąpienie objawów chorobowych, nieprzestrzeganie wymagań związanych z COVID-19	0	0
Warunki nauczania i wypoczynku	2	2
Inne	1	0
Suma	56	26

Oświata Zdrowotna.

Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie

o konsekwencjach ryzykownych zachowań dla zdrowia. Od lat, we współpracy ze Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, przedszkolami, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi mediami realizujemy szereg działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia skierowanych do różnych grup odbiorców.

Zakres podejmowanych działań dotyczył:

- zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom,
- promocji szczepień ochronnych,
- profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, w tym tytoniu, alkoholu, narkotyków, a od kilku lat także dopalaczy,

- profilaktyki nadwagi i otyłości, zasad prawidłowego odżywiania,
- profilaktyki nowotworów.

Akcja informacyjno-edukacyjna pn.: „Wirusoochrona”- edycja wiosenna i jesienna skierowana była do dzieci uczęszczających do przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych i ich rodziców i nauczycieli. Celem akcji było zwrócenie uwagi na przestrzeganie podstawowych zasad higieny osobistej w zapobieganiu przenoszenia

się wirusów w tym wirusa SARS-CoV-2. Akcji towarzyszył hashtag: #wirusoochrona #lekcja HIGIENY. W 13 szkołach podstawowych zajęcia uczniów klas III rozszerzono o moduł higieny mycia rąk pt. „Szkoła Maxa i Elli”.

W I i II edycji akcji „Wirusoochrona” wzięło udział 3676 uczniów klas I-III z 50 szkół podstawowych oraz 4527 dzieci z 61 przedszkoli. Dodatkowo informacje i relacje fotograficzne o realizacji przedsięwzięcia umieszczono na facebooku i stronach internetowych szkół.

Wojewódzki program „Profilaktyki chorób nowotworowych” wpisuje się także program profilaktyki zakażeń HCV i HBV „Podstępne WZW”. Jego celem jest podniesienie poziomu wiedzy wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych na temat tych wirusów, dróg zakażenia, objawów, sposobów skuteczności leczenia, a także podejmowania działań profilaktycznych umożliwiających rozpoznanie zakażenia. W programie wzięło udział 1091 uczniów z 16 szkół ponadpodstawowych.

Szczepienia ochronne to najskuteczniejszy i najefektywniejszy sposób zapobiegania chorobom zakaźnym. Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” ma na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat szczepień ochronnych i skierowana jest do ogółu społeczeństwa, ze

szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci, osób starszych oraz podróżujących. Kampania ta ma szczególne znaczenie z uwagi na aktywne „ruchy antyszczepionkowe” i ciągły wzrost liczby rodziców odmawiających zaszczepienia swoich dzieci nawet, w ramach szczepień obowiązkowych. Edukacją na temat profilaktyki chorób zakaźnych objęto ok. 46 622 osób.

Kampania informacyjna pt: *#SzczepimySię*, której celem jest podniesienie

poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce Covid-19. Akcja została rozpropagowana na stronach internetowych i w mediach społecznościowych wszystkich placówkach oświatowo-

wychowawczych oraz urządach miast i gmin powiatu cieszyńskiego.

W 2022 r. w całym województwie śląskim, kontynuowano, zainicjowane w 2010 r. przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, działania edukacyjne pod hasłem „*Dopalacze - Wypalacze - Groźne narkotyki*”. których celem jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży oraz zwrócenie uwagi

na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy. Akcja realizowana była wśród młodzieży w ośrodkach wypoczynku zimowego i letniego.

W klasach VII i VIII szkół podstawowych kontynuowano realizację programu profilaktyki

uniwersalnej pt. „*Smak życia, czyli debata o dopalaczach*”, powstałego z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, którego celem jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. W programie uczestniczyło 2208 uczniów z 29 szkół podstawowych oraz 517 rodziców.

W ramach działań, które mają na celu zmniejszenie w Polsce zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie), **pracownicy Oddziału Nadzoru Sanitarnego skontrolowali przestrzeganie ustawowego zakazu palenia tytoniu w:**

- 141 lokalach gastronomiczno-rozrywkowych,
- 81 w jednostkach organizacyjnych systemu oświaty,
- 23 podmiotach leczniczych,
- 47 obiektach kultury i wypoczynku,
- 6 jednostkach organizacyjnej pomocy społecznej
- 2 zakładach pracy
- 2 pomieszczeniach obiektów sportowych
- 1 obiekcie służącym obsłudze podróżnych
- 1 innych pomieszczeniach użytku publicznego.

Jednym z wielu programów edukacyjnych, który odgrywa istotną rolę w kreowaniu mody na niepalenie tytoniu wśród dzieci i młodzieży jest program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”. Przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych. W zrealizowanej VI edycji programu uczestniczyło 587 uczniów z 17 szkół podstawowych oraz 456 rodziców.

Z okazji Światowego Dnia Walki z AIDS oraz w ramach wojewódzkiej akcji dot. problematyki **HIV/AIDS** zorganizowano dla uczniów ponadpodstawowych konkurs na najciekawszy scenariusz lekcji w ramach Projektu pt. „**Nie daj się HIV – zapobiegaj zakażeniu**” . Jego celem jest podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, (w tym dróg zakażenia) oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Laureatem tegorocznego konkursu został Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

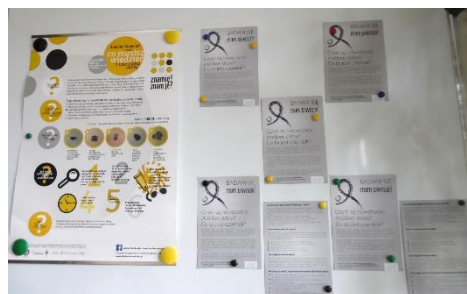

Program został opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Głównym jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W drugiej edycji programu wzięło udział 652 dzieci z 14 przedszkoli oraz 435 rodziców. Materiały edukacyjne zostały udostępnione rodzicom na stronie internetowej przedszkoli.

Kolejny rok prowadzono działania edukacyjne dla dzieci przedszkolnych pn. „**Klub zdrowego przedszkolaka**” mające na celu promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Zajęcia dla dzieci oprócz tematyki prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej, objęły bloki tematyczne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, promieniowania słonecznego, rozpoznawania i unikania dymów, szczególnie papierosowego. Do „Klubu Zdrowego Przedszkolaka” wstąpiło 27 przedszkoli.

Każdego roku w naszym kraju odnotowuje się ok. 50 tys. nowych zachorowań na nowotwory skóry, z których 3 tys. przypadków stanowią czerniaki, stwierdzane u coraz młodszych ludzi, np. często korzystających z solariów. Badania opinii publicznej wskazały niedostatek wiedzy

w zakresie profilaktyki czerniaka. Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. śląskiego kontynuowała, więc realizację w szkołach ponadpodstawowych, programu edukacyjnego „**Znamie! Znam je.**” W powiecie cieszyńskim VIII edycja programu

realizowana była w 19 szkołach. Z edukacji skorzystało 1303 uczniów oraz 1507 rodziców. Program pozwolił zapoznać uczniów z tematyką nowotworów skóry, zwiększył ich świadomość w zakresie profilaktyki czerniaka i odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych.

Wspólnie z Cieszyńskim Oddziałem Polskiego Komitetu Zwalczania Raka oraz Chrześcijańską Służbą Charytatywną w Skoczowie, na górze Czantoria zorganizowaliśmy spotkanie z turystami odwiedzającymi nasze góry, pod hasłem „**Czantoria dla Twojego zdrowia**”. Uczestników zachęcano do prozdrowotnych zachowań, udzielano porady dotyczące zdrowego stylu życia oraz przeprowadzano rozmowy z zakresu profilaktyki uzależnień od tytoniu i narkotyków, chorób nowotworowych związanych z nadmierną ekspozycją na promieniowanie UV, zakażeń HIV/AIDS. Wykonywano bezpłatne pomiary ciśnienia krwi i tkanki tłuszczowej, spirometrii i pulsoksymetrii.

Wszystkich zachęcano do wzięcia udziału w instruktażu prawidłowego poruszania się z kijami prowadzonego przez Skoczowski Klub Nordic Walking „Włóczykije”, udzielania pierwszej pomocy przez ratowników Cieszyńskiego Pogotowia Ratunkowego oraz slalom z narko i alkoholglami, które ukazują niektóre efekty obecności alkoholu i narkotyków w organizmie.

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W CIESZYNIE
ul. Liburnia 2a
43-400 Cieszyn,
+48 33 479-40-80
psse.cieszyn@sanepid.gov.pl**

